

Jämsän lukio

OPINTO-OPAS
2017 - 2018

Sisällys

TERVETULOA LUKIOON	4
1. LUKUVUOSI 2017 - 2018	5
2. LUKION SUORITUSOHJEET	6
Työjärjestys	6
Kurssit.....	6
Valintojen / työjärjestyksen teko	6
Päätöviikko	7
Uusintakuulustelut	7
Opiskelu-aika ja opinto-ohjelma	7
Tukiopetus / erityisopetus	7
Itsenäinen opiskelu	8
Kirjalliset työt	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Muissa oppilaitoksissa suoritettavat kurssit	9
Poissaolot	9
3. ARVIOINTI	10
Kurssisuorituksen arviointi	10
Oppimäärän tason vaihtaminen	10
Oppiaineen arviointi	11
Suulliset kuulustelut eli "tentit"	11
4. YLIOPIILASTUTKINTO	11
Tutkinnon aineet	11
Tutkinnon suorittaminen	12
Arvosanat	12
5. OPISKELUHUOLTO JA MUUT OPISKELUUN LIITTYVÄT ASIAT	12
Kanslia ja opettajat	12
Opiskelukustannukset.....	13
Opintotuki	13
Opiskelijan oikeudet.....	13
Opiskelijan velvollisuudet.....	13
Kurinpito	13
Opinto-ohjaus	14
Terveystoiminta, koulukuraattori ja koulupsykologi.....	14
Hammashoito	14
Tapaturmat	14
Taukotunnit.....	14
Kulkuneuvojen ja esineiden säilyttäminen	14

Vapaa-ajan toiminta, retket, koulun tapahtumat	15
Hallinto.....	15
Opiskelijakunta	15
Kirjasto.....	15
Kiinteistönhoito	15
Koulusta eroaminen.....	15
6. JÄMSÄN LUKION VALINTAKORTTI.....	16
Uusi opetussuunnitelma	16
7. ALUSTAVA YO-SUUNNITELMA	17
8. OPPITUNTIEN ALKAMIS- JA PÄÄTTYMISAJAT	18
9. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT 1.8.2016-.....	19

42100 Jämsä
puh. 040 836 1604 rehtori
040 357 8433 opettajat
040 357 8432 koulusihteeri
040 712 2494 opinto-ohjaaja
e-mail: koulu.lukio@jamsa.fi
<http://lukio.jamsa.fi>

TERVETULOA LUKIOON

Lukion opiskelu on jaksotettu viiteen suunnilleen yhtä pitkään jaksoon. Jokaisen aineen oppimäärä on jaettu kursseihin. Kurssit ovat itsenäisiä kokonaisuuksia. Niillä on määrätty lähtökohta ja päätös. Kurssin arvostelu ja hyväksyntä eivät riipu toisten saman aineen kurssien arvostelusta. Arviointi suoritetaan kurssin päätyttyä.

Jokaista jaksoa varten laaditaan kurssitarjotin erikseen uudelle ja vanhalle opetussuunnitelmalle. Lukio-opinnot syksyllä 2016 tai myöhemmin aloittava lukiolainen opiskelee uuden opetussuunnitelman mukaan. Opintoja voi valita myös toisen opetussuunnitelman kurssitarjottimesta, mutta tällöin on varmistettava, että kurssi soveltuu osaksi omaa opetussuunnitelmaa.

Opiskelun aikana voit suorittaa myös Jämsän ammattiopistossa noin vuoden mittaisia opiskelukokonaisuuksia. Halutessasi voit suorittaa myös kaksoistutkinnon tai kolmoistutkinnon 3 - 4 vuodessa.

Lukio pyrkii tarjoamaan mahdollisimman hyvät edellytykset monipuoliselle oppimiselle ja jatko-opinnoille. Opiskelun onnistuminen on lopulta kuitenkin opiskelijasta itsestään kiinni. Järjestelmä antaa enemmän valinnan mahdollisuuksia ja huomioi aikaisempaa paremmin opiskelijan opiskelutoivomuksia. Lisääntyvä joustavuus tuo vastaavasti mukanaan kasvavaa omakohtaista vastuuta opiskelusta. Sinusta riippuu hyvin pitkälti se, miten hyvin saavutat tavoitteesi.

Tämän opinto-oppaan tarkoitus on vastata mahdollisimman moneen kysymykseen, joita lukuvuoden aikana opiskelijan eteen tulee.

Lukio-opiskelusi onnistuminen ei ole riippuvainen pelkästään opiskelutekniikasta ja oikeista valinnoista. Siihen liittyy motivoitunut asenne työhön, yhteistyökyky ja myönteinen henki: meidän koulumme, meidän ryhmämme.

1. LUKUVUOSI 2017 - 2018

Työpäiviä yhteensä 188

Syyslukukausi 9.8. – 22.12.2017	
Syysloma vko 42	16. – 20.10.2017
Itsenäisyyspäivä	6.12.2017
Joululoma	23.12.2017 – 5.1.2018
Kevätlukukausi 8.1. – 2.6.2018	
Talviloma vko 9	26.2. – 2.3.2018
Pääsiäinen	30.3. – 2.4.2018
Lomapäivä	30.4.2018
Helatorstai	10.5.2018

Lukion kolmannen vuosiluokan koulutyö päättyy torstaina 15.2.2017.

LUKUVUODEN JAKSOT JA KOEVIIKOT (kokeita voi olla myös ennen koeviikkoa tai sen jälkeen)

jaksot	pv	päätöviikko
1. 9.8. – 29.9.2017	38	22.9. – 29.9.2017
2. 2.10. – 24.11.2017	35	17.11. – 24.11.2017
3. 27.11.17 – 2.2.18	39	26.1. – 2.2.2018
4. 5.2. – 6.4.2018	38	28.3. – 6.4.2018
5. 9.4. – 2.6.2018	38	24.5. – 31.5.2018

UUSINTAKUULUSTELUT

ilmoittautuminen opettajalle viimeistään:

1. ma 23.10.2017
2. ma 11.12.2017
3. ma 19.2.2018
4. ma 23.4.2018
5. ma 4.6.2018

koepäivä / kokeet alkavat klo 14.50

- to 26.10.2017
to 14.12.2017 (myös hyväksytyt suoritukset)
to 22.2.2018
to 26.4.2018
to 7.6.2018 (kokeet alkavat klo 09.00, myös hyväksytyt suoritukset)

Lukion päiväkohtainen kalenteri löytyy koulun kotisivulta.

2. LUKION SUORITUSOHJEET

Työjärjestys

Kevään 2017 opiskelijoiden valintojen perusteella on tehty kurssitarjotin. Valintojen laajuuden vuoksi kaikkia toiveita ei ole voitu toteuttaa. Näin opiskelijalla voi olla samassa palkissa päällekkäisiä valintoja. Tällöin opiskelijan on joko valittava toinen kurssi, suoritettava toinen kurssi itsenäisesti tai perustellusta syystä erityisjärjestelyin opettajien kanssa sopien.

Jos opiskelussa tulee päällekkäisiä, yhtäaikaisia kursseja, järjestelyistä on aina sovittava opettajien kanssa. Tämä tilanteessa, missä aiot osallistua kummankin kurssin lähiopetukseen. Periaatteena ovat: 1) pakolliset ja syventävät kurssit etusijalla soveltaviin kursseihin, 2) joustavat järjestelyt ovat riippuvaisia opiskelijan mahdollisuudesta selviytyä kursseista normaalisti, 3) liikunnassa aina lähiopetusta, 4) kielissä päällekkäisiä kursseja vain pakottavissa tapauksissa, 5) kurssiin kuuluvien palautettavien tehtävien ja lisätehtävien suorittamattomuus tai liian myöhäinen palautus aiheuttaa sen, että kurssi jätetään arvioimatta.

Opiskelijalla on oikeus tarkistaa opinto-ohjelmaansa lukuvuoden aikana. Opiskelijan opinto-ohjelma määrittelee, milloin hän on suorittanut hyväksyttävästi kunkin oppiaineen oppimäärän. Näihin kursseihin perustuu myös oppiaineiden ja kurssien arvostelu.

Opettajien ja opiskelijoiden on mahdollisuus pitää kokouksia ja palaverreja, pääsääntöisesti välituntien ja vapaatuntien aikana. Ryhmänohjaustuokioita pidetään pääsääntöisesti joka viikolla.

Kurssit

Yksi kurssi kestää 38 oppituntia. Jos kurssi on keskitetty, sitä opetetaan viisi tuntia /viikko, hajautettuna kaksi – kolme tuntia / viikko. Ykkösten syysliikuntakurssi (LI01) kestää koko syyslukukauden ajan (kaksi tuntia / viikko) ja kakkosten keväthiikuntakurssi (LI02) kestää koko kevätlukukauden ajan (kaksi t / viikko). Osa oppitunneista pidetään päättöviikolla. Tuntijakoon kuuluu kaikille pakollisia, syventäviä ja soveltavia kursseja. Syventävät kurssit ovat valtakunnalliseen tuntijakoon merkittviä, pääasiassa yhteisiin opintoihin välittömästi liittyviä jatkokursseja, joita koulu tarjoaa valittaviksi.

Syventävien kurssien sisällöistä kerrotaan kurssiluettelossa. Soveltavat kurssit ovat eheyttäviä kursseja, jotka sisältävät aineksia eri oppiaineista, menetelmäkursseja, muita koulukohtaisia kursseja sekä muissa oppilaitoksissa opiskeltavia kursseja. Oman lukion soveltavat kurssit päätetään ja kiinnostus niihin kysytään opiskelijoilta vuosittain. Kurssivalikoiman lisäämiseksi osa soveltavista kursseista järjestetään vain joka toinen tai kolmas vuosi.

Kurssilla käytettävä oppikirja tai digikirja tulee hankkia heti kurssin alussa.

Valintojen / työjärjestyksen teko

Opiskelijan tulee itse huolehtia, että hänen perusvalintansa Wilmassa ovat ajan tasalla. Työjärjestys suunnitellaan ennen lukuvuoden alkua. Muutoksia voi tehdä uuden jakson alkuun asti. Kesken kurssiopiskelun opiskelija ei voi vaihtaa opintojaan toisen kurssin opiskeluun. Aloitettu kurssi on suoritettava loppuun. Keskeytetty kurssi rinnastetaan arvioimatta jätettyyn kurssiin. Opinto-ohjaaja ja ryhmänohjaajasi antavat lisää ohjeita vuotuisen opiskeluohjelman suunnittelusta.

Päätöviikko

Kurssikokeet järjestetään kunkin jakson lopulla päätöviikolla, poikkeuksista tiedotetaan erikseen. Päätöviikolla noudatetaan erikseen laadittua työjärjestystä (ks. Wilma). Kurssikokeen sijasta tai ohessa voi olla myös muuta toimintaa, esim. henkilökohtainen arviointikeskustelu, valmistelutunti tai tavallisia oppitunteja. Päätöviikolla koulua on klo 8.00-11.45 välisenä aikana. **Päätöviikon tunteilta poisjäänti lisää kurssikohtaista poissaolojen määrää neljällä. Päätöviikon poissaoloista on ilmoitettava heti, kun se on mahdollista, joko aineenopettajalle, ryhmänohjaajalle tai rehtorille.** Osa kurssikokeista tehdään tietokoneilla. Palkin seitsemän kurssikokeiden ja valmistelutunnin ajankohta ilmoitetaan erikseen.

Uusintakuulustelut

Uusintakuulustelut ovat koulupäivän päätteeksi - yleensä torstaisin klo 14.50 - 16.50. Jos sinulla on kaksi koetta, aikaa suoritukseen on kolme tuntia. Kesäkuun uusintakuulustelu alkaa jo klo 9.00. Kirjallisesta uusintakokeesta saa poistua aikaisintaan puolen tunnin kuluttua kokeen alkamisesta. Uusintakuulusteluun ilmoittaudutaan suoraan opettajalle Wilman pikaviestinä, annetun määräajan puitteissa (ks. sivu viisi). **Ilmoittautuminen on sitova. Opiskelija menettää uusintamahdollisuuden, mikäli hän jää pois uusintakuulustelusta.** Uusintakuulustelu voi olla myös suullinen arviointikeskustelu tai muu näyttö.

Opiskeluaika ja opinto-ohjelma

Opiskeluaika on enintään 4 vuotta. Rehtorin luvalla opiskelija voi kirjallisesta hakemuksesta keskeyttää opintonsa hyvin perustellusta syystä enintään vuodeksi. **Opiskelijan tulee suorittaa vähintään 75 kurssia, joista 47 – 52 on pakollisia ja vähintään 10 syventävää kurssia. Kurssikertymän seuraamisesta on päävastuu opiskelijalla.** Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän, kun hän on suorittanut hyväksyttävästi kaikkien opinto-ohjelmaansa kuuluvien oppiaineiden oppimäärät.

Tukiopetus / erityisopetus

Oppimisvaikeuksien esiintyessä opiskelija on oikeutettu saamaan tukiovetusta, mikäli ei ole kysymys opiskelun laiminlyönnistä. Opiskelija hakeutuu itse tukiovetukseen ottamalla yhteyttä ao. opettajaan. Tukiopetus on järjestettävä opiskelijan hyppytunnille tai muuten oppitunnista vapaalle ajalle, ellei se ole mahdotonta. **Jos opiskelijalla on etenemiseste, hänen on osallistuttava tukiovetukseen ennen uusintakuulustelua.** Erityisopettaja voi toimia oppitunneilla myös samanaikaisopettajana.

Oppimistaidon kurssi (OP05) on tarkoitettu erityisesti opiskelijoille, joilla on kielellisiä vaikeuksia tai muita oppimiseen liittyviä vaikeuksia. Kurssin lisäksi opiskelijan on mahdollista saada myös henkilökohtaista ohjausta oppimisen pulmiin. Erityisopettaja tekee myös lukitestejä ja lukilauseuntoja sekä tarvittaessa erityisen tuen suunnitelmia. Erityisopettajan Mari Lyyran puhelinnumero on 040 352 4266.

Itsenäinen opiskelu

Lukion yhtenä tehtävänä on tukea opiskelijan opiskeluvalmiuksia ja oppimistaitoja. Tämä edellyttää monipuolisten ja vaihtelevien opetus- ja työskentelymenetelmien käyttöä. Opiskelun itsenäisyys ja joustavuus kuuluvat yhtenä osana lukion työtappoihin. Itsenäinen opiskelu tarkoittaa yleensä opiskelua ilman muodollista lähiopetusta. Se voi koskea kokonaista kurssia, lyhempää opiskelukokonaisuutta tai näiden osia. Itsenäisyys merkitsee tällöin opiskelijan oman toiminnan tavoitteellista suunnittelua ja toteuttamista sekä itsearviointia opiskelun aikana. Erityisesti itsenäinen opiskelu edellyttää vastuun ottamista omasta toiminnasta ja sen tuloksista. **Itsenäinen kurssi on aina suoritettava hyväksytysti!** Opettajan tehtävänä on ohjeistaa itsenäinen opiskelu siten, että se noudattaa opetussuunnitelmaa. Itsenäistä opiskelua voidaan toteuttaa eri tavoin ja se soveltuu eri opiskelijoille ja oppiaineisiin eri tavalla. Työsuunnitelmassa voidaan määrätä, että kurssi tai sen osa opiskellaan itsenäisesti. Ainekohtaisissa opetussuunnitelmissa annetaan suosituksia, mitä kursseja opiskelijat voivat suorittaa itsenäisesti. Itsenäisestä opiskelusta on sovittava etukäteen aineen opettajan kanssa, ja opiskelijan on täytettävä erillinen, kirjallinen hakemus. **Kurssia ei voi suorittaa itsenäisesti, mikäli opiskelijalla on mahdollisuus osallistua lähiopetukseen. Poikkeuksen tästä säännöstä voi tehdä vain rehtorin luvalla.**

Kokonaisarvostelun jälkeen itsenäisiä syventäviä tai soveltavia kursseja ei saa suorittaa kuin yhden / oppiaine. Poikkeuksista tulee neuvotella opinto-ohjaajan kanssa. Tämä koskee kolmannen vuosiluokan opiskelijoita, joilla on vajausta lukion päättötodistukseen vaadittavasta kurssimäärästä (75 kurssia). **Kurssisuoritusten tulee olla valmiina opettajalla hyvissä ajoin ennen huhtikuun loppua!**

==> **Reaaliaineet**

- tehtäviä opettajan antamien ohjeiden mukaan
- kurssikoe

==> **Matematiikka**

- vähintään 50 tehtävää ja kurssikoe

==> **Äidinkieli**

- tehtäviä opettajan antamien ohjeiden mukaan
- kurssikoe

==> **Kielet**

- vain hyvin perustein poikkeustapauksissa, varsinkin 3 ensimmäistä kurssia (sairaus, vaihto-oppilasvuosi, hyvät tiedot, taidot)
- max. 2 kurssia, ei peräkkäisiä
- koostumus: kurssikoe, tekstinymmärtäminen, rakennekoe, kuullunymmärtäminen, aine ja mahdollisesti essee/tutkielma
- kaikki osiot suoritettava hyväksytysti
- vaihto-opiskelijalla on mahdollisuus tasotestiin tai kurssin korvaamiseen

==> **Taito- ja taideaineet**

- poikkeustapauksissa hyvin perustein
- mahdollisuus suorittaa kurssin osia
- kuvataiteessa ja musiikissa tutkielma mahdollinen

Plagiointi

Annetut työt tulee laatia opettajan antamien ohjeiden mukaisesti. **Erilaisia lähteitä voi käyttää, mutta tekstin suoraan kopiointi on ehdottomasti kielletty.** Mikäli opiskelija syyllistyy plagiointiin, suoritus hylätään. Toistuvasta plagioinnista seuraa kirjallinen varoitus. Kurinpitotoista päätetään keskustelussa rehtorin ja aineenopettajan kanssa. Seuraamuksena voi olla koko kurssin hylkääminen.

Muissa oppilaitoksissa suoritettut kurssit

Lukion opiskelijalla on oikeus lukea hyväkseen lukion oppimäärään muualla suoritettuja opintoja, jotka ovat tavoitteeltaan ja keskeisiltä sisällöiltään lukion opetussuunnitelman ja arvojen mukaisia sekä vastaavat tuntimäärältään vähintään lukion lähiopetuksen kurssia. Kurssien hyväksilukemisesta päättää rehtori yhdessä aineenopettajan kanssa.

Poissaolot

Opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta (LL § 25). **Poissaolot tulee selvittää Wilma-ohjelman kautta huoltajatunnuksella tai tarvittaessa muulla luotettavalla selvityksellä esim. lääkärintodistuksella. Jos huoltajalla tai vanhemmalla ei ole Wilma-tunnusta, poissaolot voi selvittää myös erillisellä lomakkeella. Täysi-ikäinen opiskelija voi selvittää myös itse poissaolonsa. Kaikki poissaolot on selvitettävä välittömästi, heti kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään ko. aineen kurssikoepäivänä. Etukäteen tiedossa oleviin poissaoloihin on kysyttävä lupa.** Lupa yhden tunnin poissaoloon pyydetään ao. opettajalta, viiteen päivään asti ryhmänohjaajalta ja sitä pidempiin rehtorilta. **Jos poissaolotunteja on yhdessä kurssissa enemmän kuin viisi, kurssi keskeytyy. Pätevistä syyistä voi rehtori, apulaisrehtori tai ryhmänohjaaja antaa luvan kurssin jatkamiseen. Kaikki poissaolot tulee selvittää luotettavasti. Jos on aihetta epäillä luvaton poissaoloa, voi opettaja vaatia tarkempaa selvitystä.** Kurssin aikana kirjataan myös opiskelijan myöhästymiset. **Joka toinen tahallinen myöhästymisen kirjataan poissaoloksi.** Myös päättöviikon poissaolot kirjataan Wilmaan.

Ajotutkinto ja liukkaan kelin ajotunti ovat hyväksytyjä poissaoloja, tosin näistäkin on sovitava etukäteen ko. aineen opettajan kanssa. Autokoulun teoria- tai ajotuntia ei hyväksytä poissaolon syyksi.

Päättöviikolta ei voi olla pois ilman painavaa syytä. Jos esim. sairastut, ilmoita siitä välittömästi, tai heti kun se on mahdollista, Wilman pikaviestinä suoraan opettajalle. Etukäteen tiedossa olevaan poissaoloon päättöviikolta tarvitaan aina rehtorin lupa. Kouluun ei pidä kuitenkaan tulla sairaana. Päättöviikon suoritus voidaan tehdä myöhemmin vain pätevistä syyistä.

Opiskelijoiden on noudatettava koulun työaikoja. Osallistuminen päällekkäiselle tunnille tai välittömästi koulun opetukseen liittyvään tilanteeseen (esim. juhlaharjoitukset) eivät aiheuta selvitettävää poissaolomerkintää. Kysy näihin osallistumisiin kuitenkin lupa opettajaltasi. Opettaja merkitsee poissaolon Wilmaan koodilla ”Koulun muu toiminta”.

Mikäli opiskelijalla on poissaoloja, joita ei ole selvitetty ennen päättöviikkoa, kurssia ei arvioida normaalisti. Opettaja merkitsee tällöin kurssin arvosanaksi K (keskeytetty). Tässä tapauksessa kurssi pitää suorittaa uudestaan. Jos opiskelija on esim. ollut sairaana päättöviikon aikana, opettaja merkitsee arvosanaksi SK (suoritus kesken). Tällöin opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa koe tai muut tehtävät myöhemmin ja saada kurssista arvosana.

Koska opiskelu lukiossa on kurssimuotoista, jo viikonkin poissaolo vaikeuttaa lukio-opinnoissa etenemistä. **Tästä syystä matkat tulee keskittää koulun loma-aikoihin.**

3. ARVIOINTI

Kurssisuorituksen arviointi

Kaikki numeroin arvosteltavat kurssit arvioidaan toisistaan riippumatta arvosanoilla 4 - 10. Arviointi suoritetaan kurssikokeen, muiden näyttöjen ja aktiivisuuden sekä harrastuneisuuden perusteella. Tämän ns. jatkuvan näytön vaikutus arvosanaan on ± 1 , erityistapauksissa ± 2 . Kurssi voidaan arvioida myös ilman koetta. **Pakolliset ja syventävät kurssit arvioidaan numeroin. Soveltavat kurssit ja teemaopinnot arvioidaan suoritusmerkinnöin.** Soveltavien kurssien sisältyminen eri oppiaineiden oppimääriin määritellään ainekohtaisissa opetussuunnitelmissa. Kurssiarvosanaa ei anneta opiskelijalle, jos hän ei suorita kaikkia kurssiin vaadittavia tehtäviä. Koulukohtainen syventävä kurssi ja soveltava kurssi ei lisää kurssimäärää mikäli suoritus on hylätty.

Opiskelija, joka saa hylätyn arvosanan (4) kurssisuorituksesta **voi uusia suorituksen uusintakuulustelussa kerran lukuvuoden aikana.** Jos uusinta ei onnistu, hän voi opiskella kurssin uudelleen. Hylätty arvosana (4) koulukohtaisessa syventävässä kurssissa ei lisää kurssimäärää!

Hyväksytyin kurssin opiskelija voi uusia käymällä kurssin uudelleen tai suorittamalla sen itsenäisesti. Lisäksi yhtä ensimmäisen tai toisen jakson aikana hyväksytysti suoritettua kurssia voi yrittää korottaa toisen jakson jälkeisessä uusintakuulustelussa. Samoin yhtä kolmannen, neljännen tai viidennen jakson aikana hyväksytysti suoritettua kurssia voi yrittää korottaa kesäkuun uusintakuulustelussa. Suorituksista parempi jää voimaan.

Opiskelijalle muodostuu etenemiseste jos hän saa kahdesta ajallisesti peräkkäisestä kurssista hylätyn arvosanan (4). Jos kurssi on keskeytetty (K) tai suoritus on kesken (SK), nämä rinnastetaan hylättyyn arvosanaan. Etenemiseste poistuu suorittamalla jompikumpi kurseista uudelleen.

Kaikki kurssiin liittyvät työt tulee palauttaa ko. aineen opettajalle viimeistään päättöviikolla, muuten kurssin suoritus katsotaan keskeytyneeksi (K). Pätevästä syystä rehtori voi myöntää poikkeuksen suorituksen vanhenemissäännöstä. **Mikäli olet sairauden vuoksi ollut pois kevään liikuntatunneilta niin paljon, ettet saa vielä keväällä kurssia valmiiksi, sinulla on mahdollisuus suorittaa puuttuvat liikuntatunnit seuraavana syksynä ensimmäisen jakson aikana esim. LI01-ryhmän mukana.**

Oppimäärän tason vaihtaminen

Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan.

Näitä vastaavuuksia on määritelty tarkemmin oppiaineiden oppimäärien yhteydessä. Tällöin pitkän oppimäärän kurssien arvosanat siirtyvät suoraan lyhyiden kurssien arvosanoiksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyen oppimäärän syventäviä tai soveltavia kurseja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla.

Jos opiskelija pyytää, tulee järjestää lisäkuulustelu osaamistason toteamiseksi. Siirryttäessä kesken oppimäärän lyhemmästä pitempään oppimäärään, menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää lisänäyttöjä, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen.

Oppiaineen arviointi

Oppiaineen päättöarvosana muodostuu pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien arvosanojen pohjalta. Arvosanan antaa viimeisen kurssin opettaja kuultuaan aikaisempien kurssien opettajia. **Aineen oppimäärä on hyväksytysti suoritettu, jos vähintään 2/3 opiskelijan opinto-ohjelmansa mukaisista pakollisista ja syventävistä kursseista on hyväksytysti suoritettu** (esim. viidestä kurssista tulee olla neljä hyväksytysti suoritettu). Arvioituja kurssisuorituksia ei voi jälkikäteen poistaa.

Korkeintaan kaksi kurssia käsittävissä valinnaisissa kielissä, yhden kurssin oppiaineissa ja liikunnassa opiskelija ilmoittaa oppimäärän päätyttyä, haluaako hän suoritusmerkinnän vai numeron (muussa tapauksessa arvostellaan suoritusmerkinnällä). Opiskelijalla on oikeus saada kirjallista palautetta kurssisuorituksestaan. Lukion kurssimäärässä ovat mukana kaikki opiskelijan arvioidut pakolliset, valtakunnalliset syventävät ja hyväksytysti suoritettut koulukohtaiset syventävät ja soveltavat kurssit.

Kokonaisarvostelun jälkeen oppiaineen päättöarvosanaa voi korottaa vain suullisella kuulustelulla. Lukion oppimäärä tulee olla suoritettuna neljännen jakson uusintakuulusteluun mennessä. Tämänkin jälkeen puuttuvia suorituksia voi tehdä, mutta tällöin et saa todistuksiasi yo-juhlapäivänä ja nimeäsi ei julkisteta lehdissä uusien ylioppilaiden listalla.

Suulliset kuulustelut eli "tentit"

Opiskelijalla on mahdollisuus osallistua eri oppiaineiden suullisiin kuulusteluihin ennen päättötodistuksen antamista. Suullisiin kuulusteluihin voi sisältyä myös kirjallisia tehtäviä. Mikäli opiskelija osoittaa näissä kuulusteluissa suurempaa kypsyttä ja oppiaineen hallintaa kuin kurssien arvostelusta määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa.

Opiskelija voi osallistua kuulusteluun myös ilman aietta korottaa päättöarvosanaa. Tenttejä ei voi uusida. Jos opiskelija jää saapumatta tenttiin ilman pätevää syytä tai ilmoittamatta, hän menettää jatkossa tenttiin osallistumisoikeuden ko. aineessa. **Tenttiin ilmoittautuminen merkitsee aina tentin suorittamista, ei kuuntelemista. Kuuntelusta onkin sovittava erikseen.**

Kuulusteltavan oppimäärän laajuus määräytyy opiskelijan opinto-ohjelman mukaan. Vaikka tentit eivät ole pakollisia, niihin osallistumista suositellaan. **Suulliset kuulustelut ohjaavat ymmärtämään kokonaisuuksia ja ovat hyvää valmentautumista yo-kirjoituksiin!**

4. YLIOPPILASTUTKINTO

Tutkinnon aineet

Kaikille pakollisena aineena on äidinkieli. Sen lisäksi opiskelija valitsee kolme muuta pakollista ainetta seuraavista: toinen kotimainen kieli, vieras kieli, matematiikka tai yksi reaaliaineen koe. Lisäksi kokelas voi osallistua ylimääräisiin kokeisiin. Tutkinnon kokeet perustuvat koulun pakollisten ja syventävien kurssien oppimääriin.

Matematiikassa ja toisessa kotimaisessa kielessä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaiset kokeet. Vieraisissa kielissä voidaan järjestää kahden eri tason mukaiset kokeet. Kokelas voi valita minkä tason kokeeseen hän osallistuu. **Vähintään yhdessä pakollisessa oppiaineessa ylioppilastutkintoa suorittavan kokelaan tulee suorittaa vaativampi koe.** Tutkintoon saa kuulua

vain yksi koe mainitussa oppiaineessa. Tältä osin tutkintoa voi myöhemmin täydentää. Kokeen tason voi valita riippumatta siitä mitä oppimäärää on koulussa lukenut.

Tutkinnon suorittaminen

Tutkinnon voi suorittaa yhdellä kertaa tai hajauttaa. Tutkinnon hajauttaminen kannattaa harkita tarkoin (lisäohjeita lukuvuoden aikana). **Tutkinto tulee suorittaa kuitenkin kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.** Jollei tutkintoa ole suoritettu mainitussa ajassa, se on uusittava kokonaisuudessaan. Hylätyn pakollisen kokeen saa uusia kaksi kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Hyväksytyin kokeen saa uusia kerran ilman aikarajaa. Ylimääräisen hylätyn kokeen saa uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa.

Ulkomailla tapahtuneen opiskelun vuoksi opiskelija voi anoa ylioppilastutkintolautakunnalta tutkinnon suorittamisen jatkamista. Päätoimisen opiskelun ulkomailla on oltava yhtäjaksoista ja ajoitettava siten, että kokelas menettää sen vuoksi kaksi perättäistä tutkintokertaa. Kokelas voi siis tässäkin tapauksessa osallistua tutkintoon enintään kolmena tutkintokertana. Kokelas säilyttää vastaavasti oikeuden hylätyn kokeen uusimiseen.

Ilmoittautuminen lukuvuoden tutkintoihin on seuraavasti:

Kevät 2018 ==> marraskuun 21. päivä klo 13.15 mennessä
Syksy 2018 ==> toukokuun 21. päivä klo 13.15 mennessä (16-ryhmät)
kesäkuun 6. päivä klo 13.15 mennessä (ylioppilaat)

Tutkintopäivät löydät abin oppaasta, Ylioppilastutkintolautakunnan tai lukion kotisivulta.

Arvosanat

Kokeista annettavat arvosanat ja niitä vastaavat pistemäärät ovat:

arvosana	pistemäärä
laudatur ==>	7
eximia cum laude approbatur ==>	6
magna cum laude approbatur ==>	5
cum laude approbatur ==>	4
lubenter approbatur ==>	3
approbatur ==>	2
improbatur ==>	0

5. OPISKELUHUOLTO JA MUUT OPISKELUUN LIITTYVÄT ASIAT

Kanslia ja opettajat

Lukion kanslia on avoinna pääsääntöisesti ma - pe klo 8.00 – 11.15 ja 12.00 - 13.15. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Opettajat ovat tavattavissa parhaiten ennen oppitunnin alkua tai heti tunnin päätyttyä. He käyttävät välituntia valmistautuakseen seuraavaan tuntiin. Kiireellisessä asiassa voit kuitenkin tavoittaa heidät myös välitunnilla opettajainhuoneesta, opettajien huoneen puh. 040 357 8433. Voit lähettää vähemmän kiireellisissä tapauksissa myös Wilma-viestin tai sähköpostin (etunimi.sukunimi@jamsa.fi).

Opiskelukustannukset

Jämsän kaupunki järjestää opiskelijoille maksuttoman ruokailun. Jämsän kaupunki ei järjestä erillisiä koulukuljetuksia. Opiskelijat huolehtivat itse matkalippujensa ostamisesta Matkahuollosta. Lukiosta annetaan todistus mahdollisuudesta käyttää joukkoliikenteen palveluja. Jämsän kaupunki ei korvaa kuljetusopiskelijoiden omavastuuosuuksia.

Oppikirjat, koepaperit ja opiskeluvälineet lukion opiskelija kustantaa itse. Opiskelun sujumiseksi pidä asianmukaiset kirjat ja työvälineet mukana tunneilla ja huolehdi niiden kunnosta. .

Taloudellisissa ongelmissa kannattaa olla yhteydessä koulukuraattori Marita Närhiin, p. 050 412 3223.

Opintotuki

Lukiolainen voi saada valtion opintotukea 17 vuotta täytettyään. Opintotukea voidaan myöntää aikaisintaan hakemiskuukaudesta lukien. Tukea ei myönnetä takautuvasti. KELA lähettää esitetyt hakulomakkeet hyvissä ajoin ennen kuin hakemus on jätettävä. Jos kuitenkin jostain syystä et ole saanut lomaketta, niin kysy kansliasta tai opinto-ohjaajalta tai Kelan toimistosta. Näistä voit myös saada hakemuslomakkeen. Opintotukea voi hakea myös verkossa osoitteessa www.kela.fi/asiointi.

Opiskelijan oikeudet

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja opinto-ohjausta. Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen (Lukiolaki 21 § ja 22 §).

Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta. Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti (Lukiolaki 25 §).

Kurinpito

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi (Lukiolaki 26 §).

Häiritsevän opiskelijan luokasta poistamisesta, rehtorin ja opettajan oikeudesta ottaa haltuun opiskelijan esineitä tai aineita sekä oikeudesta tarkastaa opiskelijan tavarat säädetään erikseen samassa pykälässä (Lukiolaki 26 b, d ja e §).

Tupakkalaki kieltää tupakoinnin sekä koulun sisätiloissa että ulkoalueilla. Mikäli opiskelija tavataan tupakoimassa koulun alueilla, asiasta ilmoitetaan hänen huoltajalleen. Tapauksen toistuessa seuraa kirjallinen varoitus. Myös tupakkatuotteiden tuonti kouluun on kielletty.

Opinto-ohjaus

Opinto-ohjaajan tehtävänä on auttaa opiskelijoita opiskeluun liittyvissä kysymyksissä ja tiedottaa jatko-opiskelumahdollisuuksista. Opinto-ohjaajan ja ryhmäohjaajien yksityisvastaanottoajoista ilmoitetaan erikseen. Ryhmäohjaustuokioita järjestetään viikoittain.

Ensimmäiseltä vuosiluokalta lähtien opiskelijalle pakollisiin yhteisiin aineisiin kuuluu opinto-ohjaus, joka sisältää sekä ryhmätunteja että yksilöllistä ohjausta. Tunteja pitävät ryhmäohjaajat, erityisopettaja ja opinto-ohjaaja. Opintojen ohjausta antavat myös vuosiluokkaa ylemmät ns. tutor-opiskelijat.

Terveydenhoitaja, koulukuraattori ja koulupsykologi

Terveydenhoitaja huolehtii terveystarkastuksista. Hänen puoleensa voit käännyä ensiapua tarvitseksi tai sairastuessasi koulupäivän aikana. Terveydenhoitaja Petra Koljonen on tavattavissa (p. 040 774 0381) Paunun koululla. Kuraattori Marita Närhi (p. 050 412 3223) ottaa vastaan C-rakennuksen yläkerrassa torstaisin. Lukiolaisella on käytettävissään myös koulupsykologin palvelut. Lukion koulupsykologina toimii Jari Moilanen (p. 040 586 6278). Hänen vastaanottonsa on keskiviikkoina C-rakennuksen yläkerrassa.

Hammashoito

Opiskelijoiden hampaiden kunto tarkastetaan säännöllisesti. Alle 18-vuotiaille hammashoito on maksutonta. Muilta peritään asetuksen mukaiset maksut. Hammashoitolan ajanvaraus p. 020 638 3381.

Tapaturmat

Ilmoita koulussa tai koulumatkalla sattuneesta koulutapaturmasta välittömästi terveydenhoitajalle, kansliaan tai opettajalle, koska koulun on täytettävä vahinkoilmoitus, jonka se toimittaa sivistystoimeen vakuutusyhtiötä varten. Perusopetuksesta poiketen toisen asteen oppilaitokset eivät korvaa tapaturmasta johtuvia koulukyydityksiä.

Taukotunnit

Taukotunnit lukujärjestyksessäsi johtuvat käytössä olevasta valinnaisesta opetussuunnitelmasta. Niiden määrä riippuu omista ainevalinnoistasi. On järkevää käyttää taukotunnit opiskeluun. Siten lyhennät kotitehtävien tekoon käyttämäsi aikaa.

Kulkuneuvojen ja esineiden säilyttäminen

Säilytä polkupyörä tai muu kulkuneuvo lukittuna niille osoitetuilla paikoilla. Vältä rahojen ja arvoesineiden tuomista kouluun. Älä missään tapauksessa jätä niitä aulojen naulakkotiloihin eikä liikuntatilojen pukuhuoneisiin. Säilytä tavaroita henkilökohtaisessa kaapissasi ja pidä se lukittuna.

Vapaa-ajan toiminta, retket, koulun tapahtumat

Koulussa voi toimia opiskelijavetoisia kerhoja. Ryhmän vastuuhenkilön on oltava vähintään 18-vuotias. Asiasta kiinnostuneet voivat kääntyä rehtorin puoleen. Lukion opiskelija voi osallistua valtakunnalliseen urheilukilpailu- ja kurssitoimintaan. Koulu tarjoaa tiloja myös opiskelijoiden vapaa-ajan toimintaan. Lupa illanvieton järjestämiseen pyydetään rehtorilta. Siivouksesta ja käytännön järjestelyistä sovitaan kiinteistöhoitajan kanssa.

Opiskelijoiden järjestämissä koulun tapahtumissa alkoholin käyttö on ehdottomasti kiellettyä (esim. potkiaiset, penkinpainajaiset). Säännön rikkomisesta seuraa kirjallinen varoitus.

Hallinto

Kaupungin kouluhallinnon keskeisimpänä päätäntäelimenä on sivistyslautakunta. Lautakunnassa päätettävät asiat valmistelee sivistystoimi. Sivistystoimenjohtaja on Leena Kilpeläinen (p. 0400 542 062). Koska lukiolla ei ole johtokuntaa, päätösvalta pääsääntöisesti koulua koskevissa asioissa on rehtorilla ja opettajakunnalla, tietyissä asioissa aineenopettajalla.

Opiskelijakunta

Kaikki lukion opiskelijat kuuluvat opiskelijakuntaan. Opiskelijakunta valitsee keskuudestaan hallituksen. Opiskelijakunnan hallitus järjestää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja vapaata kulttuuritoimintaa. Opiskelijakunnan hallitus voi tehdä ehdotuksia opetuksen ja kasvatuksen kehittämiseksi ja antaa lausuntoja opetussuunnitelmasta sekä opetusmenetelmistä ja opetusväline- ja kirjastohankinnoista. Opiskelijakunnan edustaja osallistuu myös opettajien kokouksiin.

Kirjasto

Lukiossa on joitakin luokkakirjastoja. Kirjojen lainauksista on sovittava ko. aineen opettajan kanssa.

Kiinteistöhoito

Koulun kiinteistöhoitajana toimii Pasi Virtanen (p. 040 581 5415). Hänen puoleensa voit kääntyä kalustoa, välineistöä ja siivousta koskevissa asioissa. Koulun siivouksesta vastaavat laitoshuoltajat. He kaikki huolehtivat opiskelijoiden hyvinvoinnista ja viihtymisestä koulussa.

Koulusta eroaminen

Jos opiskelija eroaa lukiosta, tulee hänen jättää kirjallinen ilmoitus rehtorille. Eroilmoituksessa on oltava huoltajan allekirjoitus, jos opiskelija ei ole täysi-ikäinen. Lukiosta katsotaan eronneeksi myös opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa lukiosta, jos on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa koulunkäyntiä. Päätöksen asiasta tekee rehtori.

6. JÄMSÄN LUKION VALINTAKORTTI

Uusi opetussuunnitelma

II. Ainevalinnat

PAKOLLISET, SYVENTÄVÄT, SOVELTAVAT

KURSSIT	1. vsl.				2. ja 3. vsl.																			
ÄI Äidinkieli ja kirjallisuus	1	2	3		4	5	6	7	8	9	10													
RUA Ruotsi	1	2	3		4	5	6	7	8	9														
RUB1 Ruotsi	1	2	3	8	4	5	6	7	9															
ENA Englanti	1	2	3	10	4	5	6	7	8	9														
SAA Saksa	1	2	3		4	5	6	7	8															
SAB2 / RAB2 / VEB2 Saksa / Ranska / Venäjä	1	2			3	4	5	6	7	8														
SAB3 / RAB3 / VEB3 Saksa / Ranska / Venäjä	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10														
MAA Matematiikka	1	2	3	4	11	18	5	6	7	8	9	10	12	13	14	15	16	17						
MAB Matematiikka	1	2	3	10	11		4	5	6	7	8	9												
BI Biologia	1	2			3	4	5	6																
GE Maantiede	1	6			2	3	4	5																
FY Fysiikka	1	2	3		4	5	6	7	8	9														
KE Kemia	1	2			3	4	5	6	7															
FI Filosofia	1				2	3	4	5																
PS Psykologia	1	2			3	4	5	6	7															
HI Historia	1	4			2	3	5	6	7	8														
YH Yhteiskuntaoppi					1	2	3	4	5	6														
UE / UO Uskonto	1	3			2	4	5	6	7															
ET Elämäkatsomust.	1				2	3	4	5	6															
TE Terveystieto	1	4			2	3	5																	
LI Liikunta	1	3			2	4	5	6	7	8	9													
MU Musiikki	1	3			2	4	5	6	7															
KU Kuvataide	1				2	3	4																	
OP Opinto-ohjaus	1				2	3	4	5	6															
AT Tietotekniikka	1																							
TO Teemaopinnot					1	2	3																	

KURSSEJA YHTEENSÄ 1., 2., ja 3 vsl.:

7. ALUSTAVA YO-SUUNNITELMA

		Taso
Pakolliset kokeet:	1. Äidinkieli	(A/B/C/M/N)
	2. _____	_____
	3. _____	_____
	4. _____	_____
Ylimääräiset kokeet:	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____

A=pitkä, B=keskipitkä, C=lyhyt taso, M=pitkä matematiikka, N=lyhyt matematiikka

Hajautussuunnitelma:

(enintään kolme tutkintokertaa, kirjoita vuosiluku ja aineiden nimet tai lyhenteet)

Syksy _____

Kevät _____

Syksy _____

Kevät _____

Reaalikoepäivät kullakin tutkintokerroilla noin viikon välein.

Päivä1: biologia (BI), filosofia (FF), historia (HI), fysiikka (FY), psykologia (PS)

Päivä2: elämäntietä (ET), kemia (KE), maantiede (GE), terveystieto (TE), uskonto(UE, UO), yhteiskuntaoppi (YH)

Muut aineet: äidinkieli (A), suomi toisena kielenä (A5), englanti (pitkä EA, lyhyt EC), saksa (pitkä SA, lyhyt SC), ranska (pitkä FA, lyhyt FC), venäjä (pitkä VA, lyhyt VC), italia (lyhyt TC), espanja (lyhyt PC), ruotsi (pitkä BA, keskipitkä BB), matematiikka (pitkä M, lyhyt N)

8. OPPITUNTIEN ALKAMIS- JA PÄÄTTYMISAJAT

1. TUNTI	klo 8.00 – 8.45
2. TUNTI	klo 8.45 – 9.30
3. TUNTI	klo 9.45 – 10.30
RUOKAILU 2.- 3. vsl.	klo 10.30 – 11.15
4. TUNTI 1. vsl.	klo 10.45 – 11.30
4. TUNTI 2.- 3. vsl.	klo 11.15 – 12.00
RUOKAILU 1. vsl.	klo 11.30 – 12.15
5. TUNTI	klo 12.15 – 13.00
6. TUNTI	klo 13.15 – 14.00
7. TUNTI	klo 14.00 – 14.45
8. TUNTI	klo 14.50 – 15.35

Alkamisajat näkyvät kunkin oppitunnin kohdalla Wilmassa. Poikkeuksista tiedotetaan erikseen.
Noudata oppituntien alkamisaikoja.

9. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT 1.8.2016-

1 Koulun nimi

Jämsän lukio

2 Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Järjestyssääntöjen tarkoitus edistää lukion sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä

Lukionlain 21§:n mukaan koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Järjestyssäännöt ovat voimassa koulun sisällä ja piha-alueella, siirryttäessä opetuspisteestä toiseen, muissa opetuspisteissä, koulun järjestämällä retkillä, leirikouluissa sekä muissa koulun järjestämässä tilaisuuksissa.

3 Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet

Opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä muut oikeudet

Lukion opiskelijalla on oikeus maksuttomaan opetukseen, oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan.

Opiskelijat ovat tasavertaisia sukupuolten välisen tasa-arvon, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen, sekä kielellisten, kulttuurillisten ja uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksien suhteen. Kouluyhteisössä tulee edistää kulttuurisesti moninaisen ilmapiirin ja kulttuurien välisen ymmärryksen syntymistä.

Opiskelijalla on oikeus saada opetusta, oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä muihin lainsäädännössä määriteltyihin etuuksiin ja palveluihin.

Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijalla on velvollisuus suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti.

Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon.

4 Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen

Hyvä käytös

Opiskelijan tulee käyttäytyä hyvien tapojen mukaisesti. Tähän kuuluu mm. toisten huomioiminen, työ- ja opiskelurauhan edistäminen ja kunnioittaminen, tervehtiminen sekä ohjeiden noudattaminen.

Opiskelijan palauttamiin opintosuorituksiin liittyviin töihin ei saa kopioida tekstiä tai kuvia luvatta lähettä ilmaisematta.

Opiskelijan tulee pitää kiinni sovituista ajoista.

Toisesta henkilöstä otettua valokuvaa tai videota ei saa julkaista ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa.

Oppitunneilla syöminen ja juominen on kielletty.

Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

Koulun omaisuudesta, oppimateriaaleista ja omista tavaroista tulee huolehtia sekä kunnioittaa toisten omaisuutta.

Roskaaminen on kielletty ja omat jäljet tulee siivota.

Opiskelijalla on velvollisuus vahingonkorvaamiseen ja likaamansa tai epäjärjestykseen saattamansa koulun omaisuuden puhdistamiseen tai järjestämiseen.

Turvallisuus

Turvallisuuteen liittyvästä viasta tai puutteesta tulee ilmoittaa koulun henkilökuntaan kuuluvalla.

Ajoneuvot tulee pysäköidä liikennemerkkein ja muulla tavoin määrätyille paikoille.

Tietokoneen, matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö

Koulun tietokoneita, tabletteja ja muuta välineistöä tulee käyttää ja käsitellä asianmukaisesti.

Mobiililaitteen käyttö oppituntien tai muun opetussuunnitelman mukaisen opetuksen aikana on kielletty, ellei niiden käyttö kuulu kyseisen oppitunnin ohjelmaan.

Päihitteet ja vaaralliset esineet

Lailla kiellettyjen, vaarallisten tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden tai aineiden tuominen kouluun on kielletty. Tämä koskee muun muassa alkoholia, tupakkalain tarkoittamia tupakkaa ja tupakkatuotteita, huumausainelain tarkoittamia huumausaineita, veitsiä, ampuma-aseita, voimakkaita laserosioittimia sekä vastaavia esineitä ja aineita.

Kurinpito

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi

Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Opettajalla ja rehtorilla on oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat. Rehtori tai opettaja voi ottaa häiritsevät tai vaaralliset esineet tai aineet tarvittaessa haltuunsa.

5 Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Järjestyssäännöistä tiedotetaan koulun kotisivuilla ja niitä käsitellään lukuvuoden alussa ryhmänohjaajan johdolla.

Järjestyssääntöjen toimivuutta seurataan ja arvioidaan lukuvuoden päätteeksi.